

اے۔ رزاق نادر

دفاقی حکومت و ڈائمنڈ وزارت و نصابی پبلسنگ ڈپارٹمنٹ

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

شہریں و انوکے

عبدالرزاق نادر
شعبہ سیاسیات جامع بلوچستان - کوئٹہ

تمذہب چادکنو
آغا میر نصیر خان : عزیز محمد بگٹی
حاجی عبدالعظیم بلوچ : انور ساجدی

بلوچی اکیڈمی کوئٹہ

کلیں حق پر بلوچی اکیڈمی کوٹہ

بلوچی اکیڈمی	چھاپ کٹوخ
قلات پرنٹنگ پریس - کوٹہ	چھاپ جاہ
۱۹۸۲ء	سری وار
یک ہزار	لیکڑ
۴ روپے	ہا
محمد عارف	کتابت

لہ

- ۱- علم
- ۱۲- وانگ و جٹاٹیں بہراں جوانین دانو کے پیٹ و پورل
- ۲۹- جوانین دانو کے

شری وانو کے

ایچ ایٹی سرکہ ماجو اینن وانو بزاں طالب ۽ سرا گپ بجاں
 مارا بانڈ انت (علم) زانت ۽ سرا چیزے گپ بجاں دانکہ
 مارا وقی اصلیں ۽ موضوع ۽ سرا گپ جھکا ارزانی بہ بیت
 پے خاطر ۽ من اول ۽ زانت (علم) سرا گپ جیاں کہ علم
 جی اے ۶۔ علم ۽ مقصد جی انت ؟ او وانن پہ جے خاطر
 SCIENCE لاطینی زبان ۽ لہر ۽ کہ آٹا مانا علم انت بزاں
 زانگ انت نون اے روا پدا سوال پیدا کہ بیت کہ
 زانگ چبوسے۔ پرچیکہ بازیکہ جنوکانی نزدیک ۽ علم ۽ مقصد
 حقیقت او راست ۽ پوہ بوگ پٹسکا ما گوشت کناں کہ
 حقیقتانی زانگ۔

اے روا علم بزاں حقیقتانی دو بہر انت یکے SCIENCE مانڈ

اور دوہمی ARTS گوشگ بیت - نون ما اولی ء سائنس ء سرا
 گپ جہاں کہ سائنس ہما علم ء را گوشنت کہ آئی بنیات بدل
 بنوؤ کین حقیقتانی سرا انت - اے بدل بنوؤ کین حقیقت اور است
 پیش انت اے دنیا ء پرچ کنڈا بدل نہ بنت - اے ردا
 گوشنت کہ دوہر آکسین اور یک بہرے مائیڈ روجن اگان ہور
 کین ان تہہ ہر جاگا ایشانی آسریک بیت - بزاں اے چکاس ^(تجربہ)
 را دنیائے ہر کنڈا بکناں آئی آسراپ ء اید پرچ نہ بیت
 اور ایش را ماہے خاطر ء ابدی این راست گوشنت کہ
 سائنس دان سائنسی چکاس جاگہاں اے راستاں ثابت کن انت
 اور پیش دارنت - اور اے علم ء بنیات مادہ ء ابدی مانگ ء
 سرا یقین داریت اور ہمک مادہ ء را چکاس جاہ ء چکاس کنت -
 دوہمی نیگ ء آرٹس ARTS انت - اے چاگردی بزاں - سماجی علم ء
 ردا کانت - اے علم اور زانگا را ابدی این زانگ گوشنت نہ
 کل - پرچے کہ اے علم ء بنیات انسان ء چاگرد انت اور انسان
 پاس پر دم بدل بیت پمشکا اے علم ابدی اور یوگا راست

گوشگ نہ بیت پرچے کہ گون و پھدا وٹ انسان ء چاگرد آئی رسم و رواج
 اد آئی نندو نیادے وٹ و ٹول سبھ بدل بنت - بلکنا اے زیات
 گوشگین چکاسان چہ پرانت - ر بے سے وازک معلوم دار بہ بنت
 کہ اے علم سائنسی چکاسانی پیمین چکاس نہ کنت ابلے ما گوشگین
 چکاس او آزمودگان دیم ء کنگا زند دق دیے روچانی سرا ماژگ
 بست کناں - بلے اے المی نہ انت کہ ماردر مر کپاں - پیشکا اے
 علم ابدی این حقیقت ء نہ انت - اے روا تاریخ فلسفہ - ادب
 موسیقی او دوہمی علم کائیت - انکاں ما اے علم ء بہرانی سرا چم
 شانک بدیاں تہ ماگنداں کہ اے گوشگین عہد و بار یان سرا گپ
 جن انت - تاریخ سبھ گوشگین دور او باریشین (عہدی) قصہان
 فلسفہ ہم کہنیں او جتا جتاہن نظریہ و پکرانی دوار جاہ انت ادب ہم
 زیات کہنیں شعرو سوتانی بند جاہ انت - بلہ ! گون و پھدا ہوار نوک
 نظریہ او پکر او شعرو سوت پیداک بنت بلے نوک نوک اے
 سبھین والوکانی دیما نہ ییانت - بلے پرا ہم علم ء اے بہر جو
 اہج راست او حقیقتاں دور نہ انت ما ایش را ہج پیمین پرا

دقت و مدیاں۔

اے گہاں رندا چاراں کہ ماوانن پرچا؟

بازین پکر جنوک گوشنت کہ حقیقت او راست یک یورتین چیزے

او علم و مقصد پنجر کہ ماسرا عرصن کرتا کہ حقیقت و پروہ

بوگ او زانگ۔ بزاں ما علم ہمیشی و وانن کہ چه حقیقتاں پروہ

بیاں کہ حقیقت او راست چي اے دوہی مطلب ایشی ہمیشنت

مازندمانی او زندمانی و جیڑیاں پروہ بیاں۔ او ہر پکر جنوک ہمے

ست و بزاں زندمانی او آئی جیڑیاں او آئی جیڑیاں پٹ و پروہ

نت دانکہ اے راست و بگندیت۔ اے راست یک نیمگا

یقنت، براہ (حسن) او نیکی انت۔ اے شین چیزانا ما واجہہ

ائی پت ہم گوشت کناں او پدا ما اے ہم گوشت کناں کہ علم

ہمیشی و دانان کہ ما واجہہ حدایا بزاناں پرچے کہ پارسی

ما و قول و کہ ما جاہل خدا را ہم درست زانت نہ کنت۔ ما

ہے خاطر و حاصل کناں کہ ما جدا او اے گیدی و را بزاناں

ایشانی زانگ بنی آدم او بنی آدم و جیڑہ او مسہانی زانگ

انت بزاں مئے بحث مطلب اے برت کر ماپہ انسان

۽ اے جیڑمانی ختم کنگ او بنی آدم ۽ دیم روی ۽ حاطر ۽

واناں - بے اے بنی آدم ۽ مزین روسے کہ آئی مرچاں وانگ ۽

مقصد زر ۽ برج کنگا رابکیت او ہے گپ انت کہ سائنس

اینکسین دیم روی ۽ چہ ابید ہم انسان پکرو گمانی تھا گپتارو شیک

او لنگڑ انت او جان درائنٹ - بے ماپہ ہما روچان چم چارن

کہ انسان سبھین وانگ ۽ مقصد انسان ۽ دیم روی ۽ بگوشنت

کہ وق عزمن - پرچے کہ پردتی پانڈگ او نپ ۽ ہرکس جہد بکنت

مرد ہما انت کہ پہ سبھیں بنی آدم ۽ دیم روی ۽ جہد بکنت

او چاگر دی زند ۽ رینا انسان ۽ پہ ہے حاطر ۽ برت

دہرکہ ماگذاں کہ سبھیں پکر جنوکان تعلیم ۽ مقصد سرا

گوشت ۽ پرچے کہ تعلیم ۽ مقصد زندمانی ۽ مقصد گوشگ بر

او زندمانی مقصد یک جوانین طالب ۽ مقصد انت پیشکا ما

۽ مقصد ۽ سرا گپ جنگ المی زاناں ہر مردم وق زند

مقصد ۽ ہے پکر ۽ سرا ایر کنت کہ وت کہ ہما پکر چاگر

تھا بہ بیت پیشکا وانگ ۽ مقصد مطلب ہم زندمانی ۽

سرا انت اگاں اے ردا ماچان شاکہ ہیاں تہ ماگذاں کہ وہدی
یونان یک ریاست ء اسپارٹا ء تہا تعلیم ء مقصد مردمان بہادر
و جنگ جو کنگ ات ۔ اے مقصد او پکر چاگردے پکر بوتالے
ردا ماہرہج کہیں چاگردے سراوتی جہاں شاکہ دیاں تہ

مارا تعلیم ء مقصد ہے گندگاکیت ۔ ہے پیماکلیت سدی —
(TOTALITARIANISM) حکومت ء ای تعلیم ء کلیت پسندی ء جار جنگ
او امریکی تعلیم ء مقصد جمہوری ہیکر ء مطابقی ء جمہوری راہ و
رہنمائی دیم روی ہے پیماپاکستان ء شریف کیمش ء تعلیم ء
مقصد چشم گوشت ۔

” اخلاقی و روحانی دیم روی اسلام ء ترقی ء چہ ابید آزاتی

او پاکستان ء یک جہتی و سلامتی “

علم او فلسفہ یک چیز ہے دو نام انت تہ اے ردا
جان ڈیوی گوشتیت کہ ہرودھدا ما فلسفہ ء سرا چار و ہچارکناں
تہ ما ہدا رسن کہ فلسفہ ہزاں تعلیم ء مقصد عقل ء راتاں
ہا ہا رینگ کہ اودا گہدی او زندمانی ء جتا جتائیں بہرانی سرا

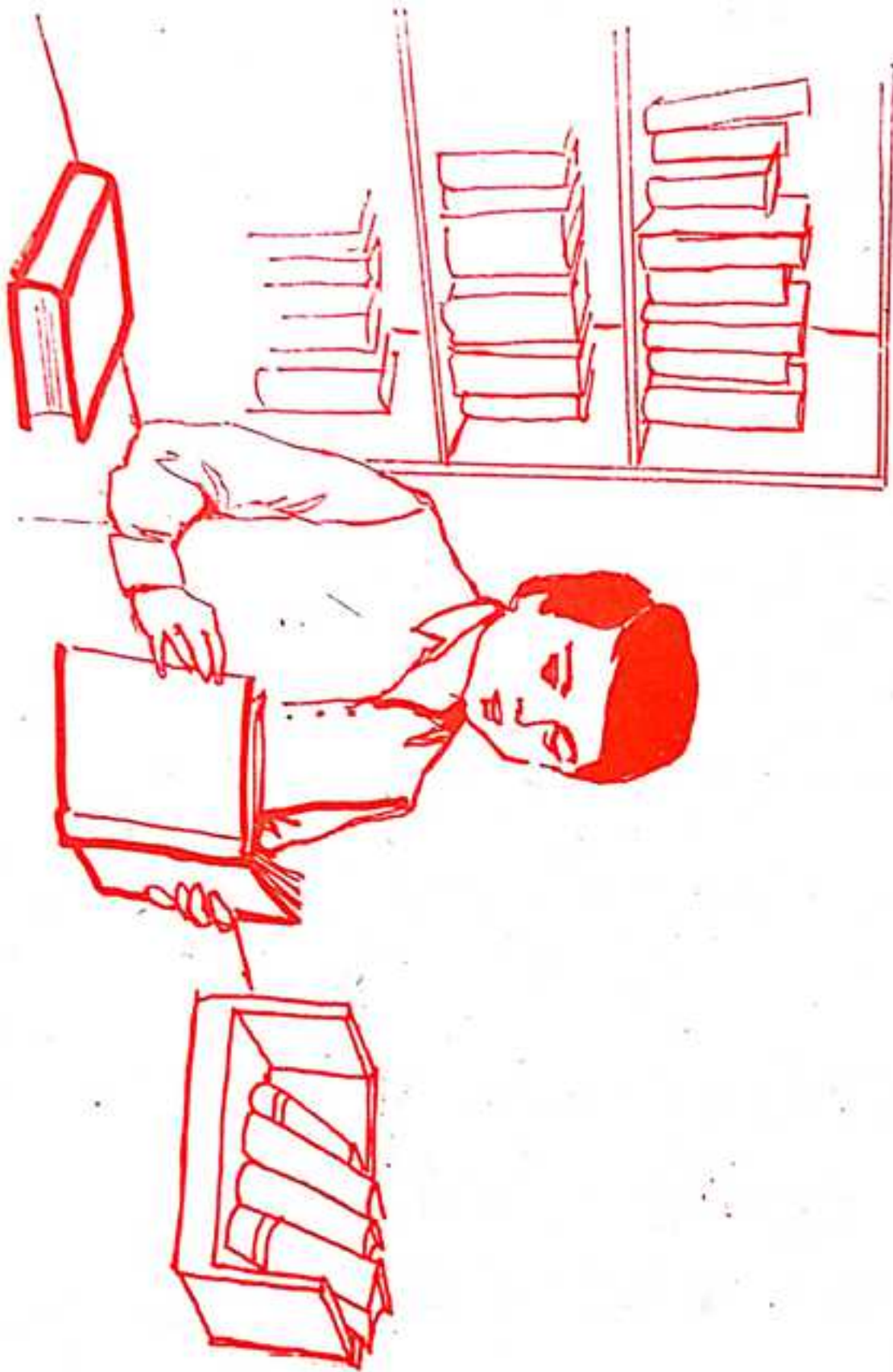
اثر دور دیگ بہ بیت اے ہیا ہر مردم ۽ زندہانی یک
 پکرے ای مالک بیت۔ اچ ڈیوی ۽ زندوں بچارن کہ افلاطون
 تعلیم ۽ مقصد ۽ رداچے گوشت۔ افلاطون ۽ نزد ۽ تعلیم
 مقصد زند ۽ جیڑہانی ختم کنگ ۽ حاطر ۽ چہ تعلیم ۽ پشت
 پنیش فلاسفرین بادشاہی ۽ پیداک کنگ کہ آچ پیس
 مکت۔ افلاطون سے چیزانا ابدی گوشت۔

(۱) راست

(۲) براہ (حسن)

(۳) نیکی

ہے مقصد عیساں مذہب ۽ تھا ہم بہت انت او
 یسٹن چیزانا ابدی جاہ رستا۔ او تعلیم ۽ نیات زندمان
 رہندانی سرا انت ہر چیزے زندمان ۽ مقصد انت ہما تعلیم
 مقصد انت۔ بزاں زندمانی ابدی این حقیقت ۽ او اے حقی
 ناگ بنی آدم ۽ معراج انت۔ دماغی او روحی گوہر سچ
 تک او پہنات انت کہ گون یکے آدگرے ۽ لوڑو ہوار

شرین دانا

ہر جگہ کے راگون راست سیادی مہ بیت آہج نیکی ء
 اور انت۔ راستی او علم ہر دو پکر جنوکان نز ء یکے انت۔
 ہے پیا یک چیزئی علم ء معنی ہما چیزے حقیقت ء چہ
 وہ بوگ توام علم راستیانی پٹ و پول ء راہ انت راستی او
 لی یک انت۔ اکان ماشرین زانت ء داراں تہہ مانگذاں گیدی ء
 ن ء ہم زانت کناں پنشکا اسلام ء تہا ہم قدرت ء
 انگ ء دعوت داتا اکان یک دانشہ ء تعلیم حاصل
 انت تہہ تعلیم ء مقصد ہم اہج مٹے موضوع ء چہ در زانت
 پنشکا بیائے تعلیم ء ہورین مقصد ای سرا بتیں گپ گوش
 اراں۔

تعلیم ء ہورین مقصد اے مکتب ء پکر والا گوشنت نزد
 کس ء را پہ چاگردے گبورد ء تعلیم دیگ بہ بیت انسان
 زدی مخلوق ء پنشکا آ ایوکانشت نہ کنت ہے خاطر ء
 چاگرد ء کیت اوگون انساناں لوڑ ء نذیت۔ اے گوشنت

یک دستہا انسان وقت ضرورتاں پیلہ کرت زکنت پیشکا . آں
 تعلیم بخش بہ بیت کہ آچاہ گردے ضرورتاں پیلہ بکنت پرے
 کہ ہے چاگرد ء آہم گون انت - بزاں چاگرد کس ء (فرد) نام
 انت او - کس (فرد) چاگرد ء نام انت ڈیوی گوشت تعلیم ء
 ہورین مقصد " چاگرد ء دیم روی انت " بزاں چاگرد ء ہا
 وش او وش حالین زند ء گوازیگ علم ء مقصد انت .

(۲) تعلیم جتاٹیس مقصد

اے پکر جنک گشت کہ بنی آدم ء دیم روی او گہودی ضا
 لہتیں کس انت - او چاگرد ہا کسان جہد ء نام انت او چاگرد
 ہا کسان نام ء زندگ انت پیشکا اے گشت کہ ہر کس
 را دیم روگ موہ بدینت او تعلیم ہے بہ بیت کہ چہ
 واؤک ء جو ہر شر بہ بنت او آئی جوزہ او جوہرانی روم بہ بیہ
 اے گشت _____ کہ دانگی ننگ و سماچانی میہی رہ
 چاگرد نہ انت - بلکہا کس (فرد) انت - پے خاطر ء تعلیم ہے
 بہ بیت - کہ چرائی ہا واؤک ء راہ ء ڈوک او ننگ

بیت داکہ کس ۽ فردا جوہرانی ردوم بہ بیت۔

تعلیم ۽ مذہبی مقصد ہم بلوت کنت۔ KAANT کانٹ ۽
 قول انت کہ مذہب ادرین ۽ ابید زندمانی پسید نہ بیت
 پیشکا اخلاقی تعلیم ہم باز المی گپ ۽ پرچے کہ شری شری
 درشریعت) بنیات کردار ۽ سرا انت اد کردار ۽ بوگ اد بنوگ
 مذہبی عقائدانی سرا انت باز پکر جنوک گوشتت کہ تعلیم ۽
 مقصد شری چاگردے رلبے دانذائی او گردہناک ۽ مہلاپ ۽
 سلاح ۽ پیما کارمرز گنگ تعلیم ۽ مقصد ڈولدارین مردمانی
 پیداک گنگ ہم ہست انت۔ گوٹڈوٹے رودینگ ہے
 پیما بہ بیت کہ آں تہی جوہر درا بہ بنت داکہ شری
 او ڈولدارین شخصیت پیداک بہ بنت۔ ایج ایشی ابید
 آسانی۔ ذہنی۔ اخلاقی چاگردی او جہانی ردوم ہنچو بہ بیت کہ
 آکس یک فرد ۽ حیثیت ۽ یک شہری ۽ حیثیت۔ یک
 وطن دوست ۽ حیثیت ۽ آں ردوم بہ بیت داکہ تعلیم
 مقصد پسید بہ بیت او فرد ۽ سمجھین جوہرانی ردوم بہ بیت

ہے پیا اسلام ء ہم تعلیم او وانگ ء مقتد ء سرا جلال
 درشان کتا . او وانگ ء را دنیائے جوان ترین کارے
 لیکتا . اے ردا رسول ء حدیث انت کہ علم
 حاصل کن دانکہ ترا چین ء زدگ بہ پکیت ، اپنخش دہی
 حدیث ء تھا واجہہ ء فرمان انت کہ یک گھنٹہ ء علم د
 حکمت ء گپ گوش دارگ چہ ہزار شہیدانی جائزہ ء ہور
 بوگ ء چہ شتر انت - اے گپان رند من زن وقتی اصلین
 موضوع ء نیمگا کایان پرچے کہ علم ء سرا گپ جنگ طا
 نون شرین طالب ء سرا گپ جنگ مارا ارزانی بیت .
 دانگ و نانگ ء سرا ہجرے گپ ء رند نون ما وئی
 اصلین موضوع سرا گپ جنگا ارزانی گنداں پیشکا نون بیائے
 وقتی اصلین دانگ بزاد "شرین او مثالی این وانوک" ء سرا گپ
 جاناں -

دنیاے بنیات او زندمانی ء تگ و تہارج اچ شری او
 گندگی ء بنا بنت - پرچے کہ اکاں ماگوستگیں عہداں بچاراں

تہہ ہرج جنگ ۽ او پسادے بوت ۽ آن بنیات ہے
گندگی او شری بوتگنت - بے ہر دو سراں وتارا شریکتا
بے جنگ ۽ بنیات شری او گندگی بوتگنت ہے پیا دانگ
او نانگ ۽ تہا ہم چاگرد ۽ طالب او دوہی چاگرد ۽ طالب
تہا شریانی بنیات جتا جتا بنت -

ہنچو ماگنداں کہ دینائے تہا جتا جتا پکر (نظریہ) ہست
انت - او ہے پکرانی سراسر او گندگی ۽ دیوال ایر انت او
ہے پکران چہ دانگ و زانگ ۽ بنیات ہست بنت - بے
ہنچو کہ ماسرا عرض کرتا دینائے تہا جتا پکر ہست
انت - اگاں پکر جائنت تہہ شری او گندگانی تہا برق
المی انت - ہے وٹا ماگنداں کہ اگاں یک جبر ۽ ٹکے او
قوم ۽ کرا شرانت تہہ دوہی نیمگا ہے جبر پہ دوہی
قوم ۽ کرا حراب گشگ او لیگ بیت - پرچے کہ شری
او گندگی ۽ جتا کنگا چیزے راہ و ہند ٹاہنگ بوتتا -
اسے ردا ماگنداں کہ یک گپ ۽ اگاں مسلمانانی کرا

شرانت تہ ہے گپ دوہی نینگ ء عیسیائیانی کترا
 حراب گوشگ بیت۔ ے مسلمانان کترا اخلاق ء باز
 کج و قیمت بست بے منزل ٹکان کترا اخلاق پڑ
 ہمیں قیمت ء ندریت۔ بے شری او گندگی ء سرا
 بازین کنگین جنگ او جیرہ بونگ انت۔ ہے گپ
 وانوک او طالبانی روا ہم گوشگ بیت۔ اگان بہتین عادت
 یک وانوک ء راک ٹک او قوم ء کترا شرین وانوک
 جوڑ کنت او ہے عادتانی روا ہا طالب بزاں دانندہ
 شرین دانندہ ء گوشگ بیت تہ دوہی ٹک ء کترا ہا
 عادتانی شرین پرک او قیمتے نہ بیت او ہے قدر ء نہ
 بوگ ہا وانوک ء را ہا قوم ء کترا شرین دانندہ
 جوڑ نہ کنت۔ اے روا ماگذاں کہ امریکہ ء وانوکین طالب
 جہوریت۔ آزاتی او برابری ء گپ ء مدام جنت او ہے
 سے چیزا را شریکیت۔ ویکہ آ جہوریت ء را ساڈائیت
 تہ الیشی مطلب ہمیش انت اے شرین چیزے بے دوہی

نیگ ء روس انت کہ اودا امریکہ ء منوکین جمہوریت آزاتی
 او انصاف ء سرا چرک کن انت آہانی کسرا جمہوریت انصاف
 او آزاتی ء وتی جتائیں پکری۔ ہے پیا امریکہ ء دانوکین
 طالب اکال سرمایہ داری ء گپ ء جنت تہہ روس ء
 دانوک سوشلزم او کیونزم ء گپ ء جن انت۔ دیمتر
 اے ردا ماگدان مے مسلمان دانوکین طالب ء کسرا خدا
 او خدائے رسول ء پرمان ابدی او دائمی راست یگ
 بنت ہے راستانی تھا خدائی سرا ایمان۔ اخلاق ادبتر
 باز الی انت۔ وہے اپج ایشاں چیزے گپ روس
 دانوکانی او چیزے امریکہ ء طالبانی کسرا زیات شرزانگ نہ
 بنت۔ پنچو کہ سرا ما اخلاق ء مثال دات۔ مے مسلمان بچک
 او جنک دانڈمانی کسرا ستر او وتی جسم ء چیر دیگ
 شرین جبرے دہیکہ یورپی دیاشتمگین جنک او بچک دانوکانی
 کسرا اے کھین جیال لیگ بیت بیزارنت چہ شری ء اے
 گیان مقصد ہمیش انت کہ اے موضوع ء سرا گپ جنکا

مادتی چپ او چاگرد ء شرن گپاں گون دتی دانده
 ہوار بکناں او نون یک شرن او جوانین وونک
 گپ جتاں۔

اے گپانی مقصد ما ہما دانکارا شرگوشاں کہ مئے چاگرد
 تھے جوانین رہندان بزوریت او ہما رہنڈانی سرا دتی
 زند ء بگوازینیت۔

دہرکہ مادتی چاگرد ء شرن او وانکین زبگ ء پٹ
 پون ء کناں تہ اے ردا دتی نظام تعلیم ء سرا جمنکے
 انت پرچے ہنچو مئے تعلیم جتا جتا ئیں بہانی سرا بہر دبانگ
 انت ہے وٹا طالب ہم بہر دبانگ بنت۔ نون ما چاراں
 کہ ما کجام بہر ء بزاں سیٹج ء شرن دانده او دانک
 درگت کناں۔

اے ردا ما گنداں کہ مے تعلیم چار جاہ ء بہر گنگ
 بوتما۔ اولسی این بہر چہ دتی نام بزاں پراٹری نانگ
 بیت۔ اے علم ء بنیات گوشگ بیت اے
 ایچ پہلی ء

بگرے تاں پہنچی جماعت ء انت - ادا کسان عمرے
 گوڈو داننت کہ وقی وانگ ء مقصد ء پوہ نہ بنت تہہ
 چون شرین او مثالی این وانوکے بوت کن انت ہزاں -
 پہلی جماعت ء ماشرین وانوک ہزاں طالب درگہت نہ کناں
 نون بیائے دیمترے میٹج ء ہزاں ہر ء - دیم ء مزں
 اچ پہنچی جماعت ء بگرے تاں ہشتمی ء گوٹنگ بیت - ادا
 ہم دوازده او سیزده سالی این زبگ او گوڈو داننت
 ہے پہیا اے میٹج ء مایکائیں عمرے ء وانوک نہ
 رگنداں ادا ہم ما عمرے لحاظ ء جوانین وانوک نہ گنداں
 آئی کارانی تہا آئی زانت ہزاں شعورا را وس و درس
 بیت - پرچے کہ اے عمرے وانوک ہم نوک ہیل کنگ
 او سککائنت او اے ہیل کنگے وہا ہر پیے شرین
 او گندگیں گپ ہیل کنت - اے گپ دتی جاہ ء کہ آشری
 او گندگی ء تہا ہرق درگہت نہ کنت تہہ آمانی تہا اگان
 ہتین شرین عادت بہت انت تو دوہی ینمگا گندگیں

عادت ہم گناہاں گون بیت پرچے کہ آہاں اے شری اور
 پہ زانت بزاں شعور نہ زرتا ہے ہم پیما ء آہ
 کارے بکن انت ہم اے شری کارے تھا آوانی زانت
 را پوج ہمین درس نیست او اگاں گزگین کارے بکن
 انت تہ آگذگانی تھا ہم آوانی زانت ء را پوج ہمین
 وس وطاعت نہ بیت۔ مے اے گپانی جنگ مقصد ہمیش
 انت کہ تاں ہشتمی جماعت ء وانوین زہگ باز کساں
 او آتاں یک پھرنے ء پہ زانت اسکول ء نہ روت
 پہ دھڑکے او پہ زور دیم دیگ بنت نوح شاموت زانت
 کہ زورے کارا را ماوشی او زانت گوشت نہ کناں۔ ہے ہم
 کساں ء زہگ تھا پٹ و پول ء واہگ باز بیت او آہ
 ء را ہرج کارا را پہ تحقیق او تجسس ء دست ء یگ
 ہے پٹ و پول او تحقیق او تجسس ء تھا آہ ہرج
 مزن بیت ہیل کناں کنت اوروت بزاں اے ہشتمی
 جماعت ہم ہیل کنگ یٹج انت۔ اچے گپ ء اہ

شرنی گپ ہیل کنت یا گزندگین گپ سکت بڑی سان
 اے شیج ء مثال این او شرنی وادوک دگت : کان ہی
 شیج اپہا ہشت ء بگرے تاں وہ ء کیت . اے شیج ء ہی
 شیج اپہا ہشت ء بگرے وادہ ء کیت . اے شیج ء یک
 ہرے آتاں نوک جوان بزال خت برتیں وادوک وان
 انت . اے نوک جوان شیج انت . ایشرا ما جذبات او
 ترڈیا ء منزل گوشت کناں . اکان اے ہر ء کین زانت
 بہ بیت ہم جذباتی ہرجان بیت او روت . اے ہر ء
 لہین وادوک ء ہیال چہ گس ء ڈن ء در رزگ کشیت او
 آزیات سیل سوت لوٹیت او لہتیں وادوک اکان
 آہانی تھا مانگ ء حب و داہگ بہ بیت ہم ایشی وجہ ایش
 انت کہ پہ کالج ء داخلہ گرگ او کالجیٹ گوشگ لوٹت بزائ
 اے شیج ء ہم ما باز کم وقی مقصد ء مردم گذن .

چاری بہر ء کالج کیت پنچو کہ تیل ہست کہ " بغیر کالج ء
 علم نیست " اے شیج ء یک وادوک رء را شعور اوزانت

بیت اد اُلُّ تہ وائگ او زانگ ء جوزہ بیت بلے پنچو سے
 چپ اد چاگرد ء جوزانی سرا پوج پیمین دلگوش نہ دینت
 تہ گئے سلج ء دانوکان ہم ہنچش نہ بیت پرچے کہ ما ہنچی سرا
 عرض کت کہ اے ہرے دانوکان کرا شعور او زانت بیت
 بلے اے شعور را شرین دلگوش نہ بیت او زیات اے زانت
 را منفی بزاں چین اد غلظین نیمگا دیم . دینت ہے وجہ انت
 کہ کالج ء تہا مے بازین دانندہ سیاست کن انت اد عمل
 سیاست ء بہر زورنت . اکاں یک دانو کے ء وقی اصلین
 مقصد ء بلیت اد دگر مقصد ء بزوریت تہہ ما آواز
 را چون شرین اد مثال این دانوک گوشت کناں . نون مے
 دانوکانی دل ء یک سوال پیدا کہ بیت کہ اماں کالج ء ہم
 مثالی این دانوک درگہت نہ کناں ؟ اکاں نہ کناں نہ ایشی وجہ
 ہی انت . واجہاں شہادت شرذات کہ اے یک حقیقت
 کہ ما کالج ء تاں ہم شرین دانوک درگہت نہ کناں ایشی ما
 ما وقی پر قسمتی گوشت نہ کناں بلکن اے مے وقی کرتگیں کاللی

مزارت - اولی گپ ایش انت اے حرابی مے چاگرد ۽ انت
 ہے کائیت - دائینوک د استاد ہم کائیت او حکومت ہم
 کیت - اے سبھ شرین دائوک پیداک نہ کنگ ۽ زمردار
 انت - کالجانی تھا دائوکین طالب ہے خاطر ۽ سیاست کن
 انت کہ یک ینگ ۽ چوش کنگ ۽ انام کٹ انت دوہی
 ینگ ۽ وقی سنگاں چہ ابید استادانی کتا ہم آمانی عزت
 بیت او سیاستدان چنت او چونا آمانا پرمانیت او ساژانیت
 بزاں کالج ۽ یک بہرے ۽ آ کہ آ شانوی تعلیم گوشگ
 بیت ہم ماشالی این دائوک ۽ دشین دل ۽ درگہت نہ گناں -
 نون بیائے کالج ۽ دوہی بہرے چارن کہ اعلا شانوی
 تعلیم گوشگ بیت - ادا رنگ او رسیدگین جوان داننت
 او ادا یک ہدے تاں ماشالی این دائوک درگہت کناں
 پرچے کہ اے شیخ ۽ تاں دائوک ارج وقی چکاساں (تجربہ)
 باز زوریت او وقی دیترے رچاں پہ کوشست او جہد کنت
 او ہے جہد آئی ریک ماشالی این دائوک ۽ جوڑ کنت اے

سیٹج ء ہمیگی ء جہد کن انت کہ زیات دانوک اے سیٹج
 رند دانگ نیلہ دنت او نوکری ء پٹ د پول ء درگت
 ء نوکری ء پٹ او پول شرین ڈویشن او شرین کرکیٹر کرار دکار
 انت او اے پیر ء سیاست ء تھا بہر زورگ ء بازی
 دانوکے اچ دتی چکاس او روکپکا، رند ترسیت - بزاں اے
 سیٹج ء ما شرین دانوک درگت کناں کہ آ مثال این دانوک
 گزگ بنت ہے پیم ء سائس ء راہ ء ہم اے سیٹج ء
 بزاں ایم - بی - بی ایس ء آخری سال ء دانوک باز
 مثال این دانوک جوڑ بنت او ہے پیم ء انجینئرنگ ء
 ہم ایسی دج ہنچش ما سرا عرض کت کہ نوکری کرگ انت
 نوں ما چاراں کہ دیم ترے سیٹج یونیورسٹی گونگ
 بیت کہ اے دانگ ء آخری حد انت سائس او کرش
 ہر دوکان تھا۔ ادا ماشری ء شری ء جوانین دانوک درگت
 کناں پرچے کہ تاں اے سیٹج مردم ء زانت او عمر ہر دو
 پکا بنت او دانوک یک شخصیت ء جوڑ بوگے جہد کت

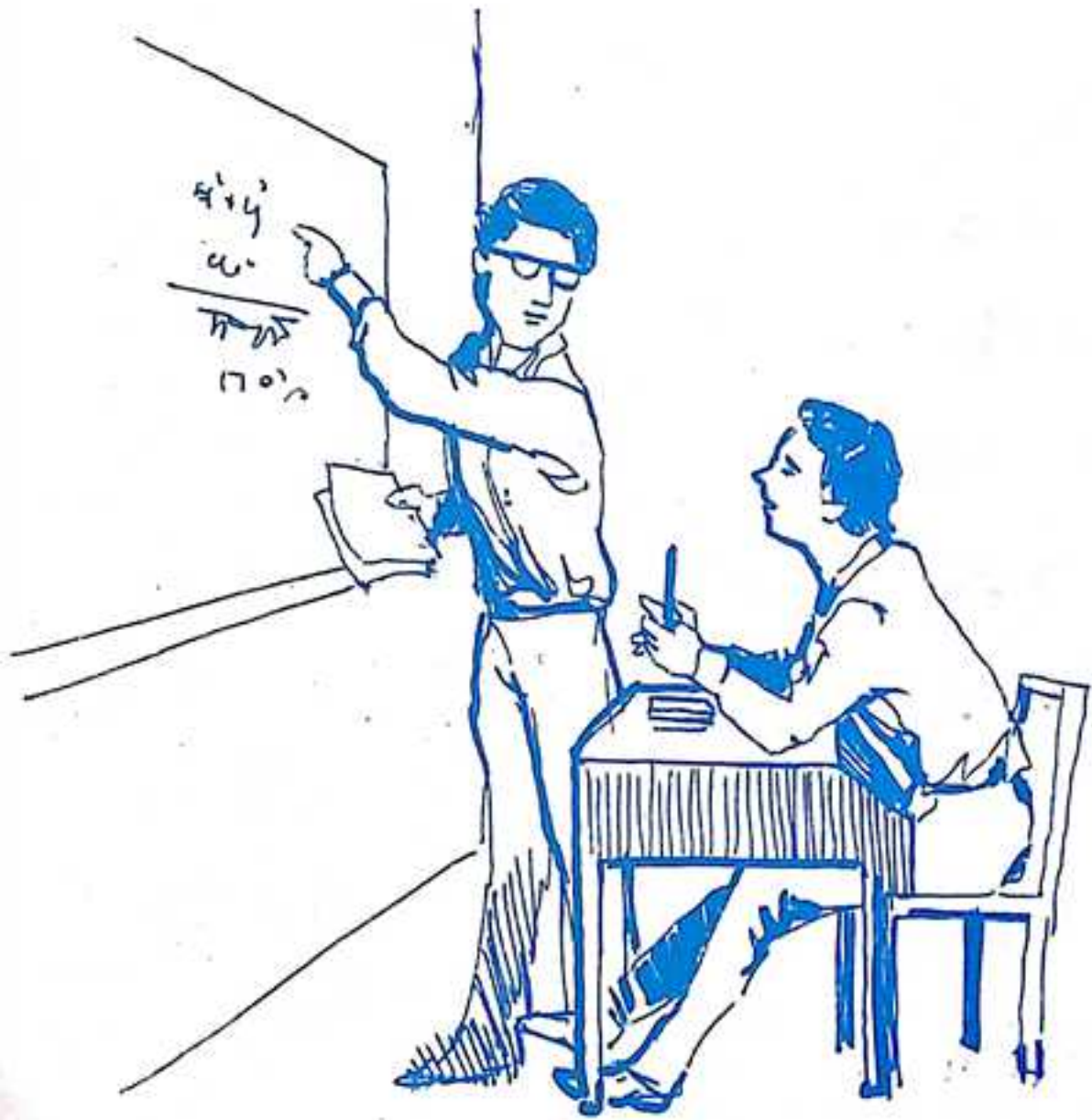
دائے ہرچ پوسٹ و او ذمہ داری و سرا بہ بیت تہ
 شرگدگا بیت - او ارج ایشی ابید اے بیٹج و وانوکاں چہ
 آہانی چپ چاگروسے مردم آہانی قوم او آہانی سیار او
 رشتہ دار ہم مزین امیت و کشت پشکا اے جہد
 و نیمگا او مثال این وانوک و بوگے جہد و کن انت

سے واجہ اے سوال و ہم کرت کن انت کہ سے یونیورسٹی
 تہا ہم سیاست کنوین وانوک گداں - بیٹک سے چیزے
 وانوک ادا ہم سیاست کن انت بے آہانی شعور او
 زانت پختہ انت پشکا ردا اگاں آ سیاست کن انت تہ
 ہم وق مسد او جیڑمانی سرا - پدا ہم اگاں ہتین سنگت طی
 جیڑمان چہ ابید ہم سیاست بکنت تہ آ عملی سیاستداں
 جوڑ برگ و خاطر و بے پدا ہم ما آہانی اے حرکت و
 را شرن گوشاں سے نز و اے حرابیں کارے کہ آکنگا
 بنت - تعلیم و جتا جائیں شیجان ما یونیورسٹی او اعلیٰ ثانوی تعلیم
 وانوکاں مثال این وانوک گوشت کناں -

پنجو کے گپ اور پانی بیات آئیڈیل و DEAL ڈالک
 انت۔ آئیڈل انگریزی زبان و جہزے۔ ایسی ماں۔ مثالی انت
 ہر چیزے یا کے کہ آئیڈیل ہے۔ بیت بزاں آسے مٹ
 بے دور گوشگ بیت۔

ہے پیا آئیڈیل دانوک بزاں مثالی این دانوک ماہ
 دانوک و ما گوشت کناں کہ آہرچ نیمکا دانگ او دانگ
 بارت و بلورڈ ہے بیت بلکا لوکا دانگ و روا ما، زندمان
 دوہمی میدان او پشاں ہم پنجو شر دانگ ہے بیت گوشگ
 ہمیش انت کہ یک پورٹین رکامل) انسان ہو ہے بیت۔
 نون ما پاراں کہ ما مثالی این دانوک کجام دانوک و دانگ
 کناں بزاں آدانوک و تھا چہ بیہین عادت ہے بنت گدماں آشد
 او مشن دانوک و گوشگ بیت۔ اے روا جوانین دانوک
 اولی نشانی آئی دانگ او دانگ و کارانی تہا زیات بہر ہرنگ
 انت۔ بزاں آ عام اسکول و برووت یا اگاں آ کالج
 ریڈرکسٹی و دانوک ہم ہے گپ و سرا عمل بکنت او بک

روپے ہم وقتی وانگ ء در مدنت دوہمی لبز ال آ پہ وانگ
 بدوک بہ بیت ۔ اگان روپے آئی استاد پہ وانینگ ء تیار
 مہ بیت ہم آ اہر استاد ء وانینگ ء مطالبہ ء
 بکنت پرچے کہ ہے وانگ او مطالبے ء تھا آئی بدوک
 او پہ وانگ او وانگ ء آئی حب واو وانگ در بیت۔
 مثال این وانگ ہما گوشگ بیت کہ آئی رجبڑ ء تھا یک
 غیر حاضر ء ہم درج مہ بیت او آدم پہ ٹسٹ او
 آزمائشی امتحان ء دیگ ء تیار بہ بیت ۔ اگان یک پیر پڑ ء
 خال بہ بیت تہ آپیر پڑ ء آبروت او اخبار او رسالہ بوانیت
 وانگ آئی زانت ء تھا گیشی بہ بیت پرچے کہ مثالی این وانگ
 ابوا کورس ء کتابانی تھا وانگ ء شوق ء نہ دار بیت بلستا
 بہرچ وانگ ء فیڈ ء وانگ ء کوشت ء کنت ۔ اگان
 آتارینج ء طالب اے تہہ آرا بانڈ انت کہ پہ مثالی گوشگ ء
 سیاست ء ہم مطالعہ ء بکنت ۔ آ ادب ہم بوانیت او دگہ
 کتاب ہم بوانیت ۔ اخبار او رسالہ ء وانگ ء ہم در مدنت

پرچے کہ یک مثال این طالب و کسرا ملک و جیڑہ او
 مسلمان معلوم دار لوگ ہم باز اتی انت - بلے اما پنج طالب
 را عملی سیاست و بہر زورگ و صلاح او مشورہ و دات
 کن ان - پرچے کہ اگان آ عملی سیاست و بہر بزوریت
 وقی اصلین کار و نیمگا پنج بر دگوشی گور کرت نہ کنت او
 آدم سیاستدانانی پانگ او نپ و کارمرز بیت - ما بلے
 آرا ملک و حالتی معلوم دار لوگ و پنت و صنور دیان
 دانکہ جیڑہانی سرا چار و بیچار بکنت پرچے کہ جیڑہانی سرا چار
 او بیچار و آئی دفاع و رگ او رونگ پنج بنت او آہرن
 مسئلہ و سرا دبیرا پکر جنت کنت - او ہے پکر و آئی کارٹ
 گنت او پدا مثال این داندک دوہمی بزای مثال این او شہین
 مردم و گوشگ بیت کہ آزند و بھیں تک او پہناداں چار
 ہے پیمانہ دانگ و گوب لوڑ آ لکھ او پڑ و ہم گشت
 بکنت - بزای آ پنچ کہ والو کے پنچ لکو کے ہم بہر بیت دانکہ
 وقی خیالان درشاں بکنت ملک و جیڑہانی سرا یا انسانانی کا وقی

دالونکین براسانی جیڑمانی سرا بلکیت پنجو کہ دانگ پہ یک مثال
 این طالب ۽ آہاز المی انت ہے پیمانہ پرانی لنگ ہم باز ضلوری
 انت پرچے کہ زانت او قابلیت اچ دو چیزا زانگ بیت
 یا پر تحریر ۽ یا پہ تقریباً بے مثال این دالونک ۽ تھا اے
 ہر دو چیز المی انت پرچے کہ اے ہر دو صلاحیت پہ
 کوشش او جہد رسنت او کوشش یک طالب ۽ را اکاں
 صاحب ۽ تقریر کنت تہ آپ جہا صاحب تحریر ہم بوت
 کنت او اے جہد ۽ نام مثالی این دالونک انت۔

ہے پیمانہ مثالی این دالونک ۽ اکاں پہ دانگ ۽ ہر دوک
 انت تہ گمانی لوڑا گوازی ۽ سرا ہم وقتی دلگوش ۽ کین دالون
 کنت تاکہ آئی ورزشت بہ بیت او آئی صحت شرب بیت
 پرچے کہ دشمن جان او درہ جانی شرین مردم او شرین اخلاق
 پیداک کنت۔ پنجو ما گوشت کناں کہ شرین صحت شرین
 دالونک پیداک کنت۔ پرچے کہ بیماری ۽ کس دانگ او زانگ ۽
 سرا دلگوش گون کرت نہ کنت او نہ مردم شرین مردم ۽ جوڑ

بوت کنت - ہے خاطر ءِ پہ شان این دازک ءِ گوز
 ءِ نیمکا دگوش کنگ ہم المی انت -

اگان مثال این دازک ءِ پنچو کہ دانگ او زانگ
 گوازی ءِ سرا دگوش گون کنت - ہے پیا اچھے گپان
 آدق استادانی گوشنگین گپانی سر ہم عمل کنت - ادیک
 کرا ہا دازک ءِ جوان گوشگ بیت کہ استاد ءِ رومات
 بزاں استاد اگان سبق ءِ بدنت تہہ آگن گوشگ
 وڑ سبق ءِ یات بکنت او ہے پیا استاد اگان گس
 (دگ) کنگی این کارے بدنت تہہ آ اے کار ءِ
 گڑاں آ جوانین دازک ءِ گوشگ بیت گے گپان وڑ
 کارے پہ جوانین طالب ءِ آ باز المی انت آ استاد
 کنگ ءِ کار انت - پرچے کہ مے مذہب ءِ استاد
 عزت ءِ - اے عزت ءِ مزنی چوش درا بیت کہ استاد
 عزت کنگی انت - چکس کہ پس او ماسانی مردم عزت
 ہے پیا پنچو کہ مازاناں کہ اسلام یک جوانین

مذہب اے آئی تھا ہر کس حتیٰ اور پرض لکوک انت ہانچو کہ طالب
 سرا استادے عزت کنگ اسلام ء پرض کرتا ہے پیما
 استاد ء سرا ہم پرض انت کہ آگون طالب ء شفقت اور
 مہربنت دانکہ استاد ء اے مہر آرا جوانین طالب ء جوڑ
 بکنت ۔ اور پدا اے استاد ء پنت اور پیمان اور دانینگ انت
 کہ آوانوک ء را چاگردے تھا جوانین جاہ ء دت۔

ہے پیما ہرج چاگردے تھا استاد اور شاگردانی رشتہ اور
 سیادی ایر کنگ بونگنت ۔ اے سیادی ء مارچ اے بلوچی تیل ء
 گنداں کہ استاد ماس اوپس انت ، بزاں ہا سیادی کہ ماس اوپس
 ء گول زنگ ء ہست ہے پیما ہا سیادی استاد اور شاگردے
 نیام ء انت بلکاتماں حدے آ کہ من نائین ارج اے سیادی ء
 ہم ڈوڈترین سیادی ء بلوچ چاگردے تھا استاد اور شاگرد ء
 انت پرچے کہ پدا بلوچی ء تیل ء کہ "کاسگ" ء آپ بول
 ء وفاداری اگان یک چاگرد ء آ کہ پہ کاسگ ء آپ ء ایکس
 وفاداری ء سبق رسیت تہ پر آمروم ء چینگس وفاداری اور

جب دارگ بیت کہ آدم و علم و اینست او زانت
 بکارینت - اچ اے گپ و ابید ہم اے اخلاقی قور
 کہ کترینانا، مسترینانا عزت کنگی انت - اخلاق ہم مارا عزت
 درس و دنت -

بچو کہ ما سرا عرض کرتا کہ مثالی این دالوک و مطلب
 دوہی لبز الیک مثالی او شرین انسان و انت - نون و گند
 دالوک و ت زان انت کہ شری انسان و تھا چہ سپت بنت
 پشکا آئی تھا جو این اخلاق و بوگ باز الی انت - پرچے
 اکاں یک انسان و جوان بیت گڑاں اچ آئی ہرکس جوان
 اخلاق و قمع و داریت - پرچے کہ سئے مذہب و روا اے
 و تھا دو چیزانی جنگ انت - آشری او گندگی یا اخلاق
 بد اخلاقی جنگ ہم گوشگ بیت - مئے شرین طالب بچو
 مذہب و در نہ بیت ہے پیما مذہب و روا آ اچ اخلاق
 ہم دراحت نہ کنت - بزاں مذہبی اخلاق و مقصد است
 او ماسان چہ ابید چاگردنے دوہی مردمان ہم گون اخلاق

شرین سپت او اخلاق بوت نہ کنت۔ اگاں اے دو چیز مر بنت
 تہ شری ہم بوت نہ کنت۔ اے شریانی نہ بوگ آخیر بوگانگ
 ء شریانی نہ بوگ ء کیت او ریت۔ پے خاطر ء جانین
 دالوک ء دین ء سزا کار بند بیت۔ پرچے کہ کالج او
 اسکولانی تھا دانگ ء اے مقصد نہ انت کہ انسان چہ دین ء
 دن ء در روت اگاں آشرین طالب لے تو آدین ء نیمکام
 دلگوش گون کنت پرچے اسلام اچ آ دنیاں نہ انت کہ مردم ء
 رہد بری ء کنت وہیکہ مے دین چوشین پرتین دین ء
 او ہرچ جاہ ء مے رہد بری ء کنت تہ مے شرین دالوک ء
 چون اچ دین ء شرین گیاں وتارا دور داریت او اگاں آ
 دور بداریت ہزانے کہ آشرین طالب نہ انت۔ وہیکہ اسلام ء
 دانگ او زانگ ء را شرین کارے گوشتا ء تہ چون مالے
 گوشتناں مزدورن او مواناں۔ اے دانگ ء کارا رامے درین
 رسول ء ہم ساڈات ء۔ اے روا رسول اکرم ء حدیث ات
 کہ علم بوانت اگر شما۔ را بے چین ء روگ بکپیت " وہیکہ

کہ دانگ و ردائے مذہب مارا چوش شرین درس دنت تہ ما
 اے گپاں اگاں مواناں تہ ماچون شرین طالب بوت کناں ۔
 منی حیاں و مرحی این فلاحی ملکان تہا ہم دانگ و را ایکنس
 ساوایت کر عہدی وہاں ہم سے مذہب و دانگ و او جوانین
 دانگ و را ساواتا پشکا پہ شرین طالب و چہ اسلام
 و معلوم دار بوگ باز الہی گپ اے ۔ اے ردائے قرآن مجید
 حدیث اور اسلامی فقہہ و دانگ پہ شرین طالب و ضلوری
 انت ۔

ہماری مطبوعات

نمبر	نام کتاب	مضامین کا نام	قیمت
1	دراگول و اقبال	میر عثمان خان مری	10/-
2	علامہ محمد اقبال	عزیز بخش صاحب	5/-
3	ہوتی اردو بول چال	عزیز محمد بلوچ	5/-
4	پاکستان و حید	عزیز محمد بلوچ	5/-
5	بلوچی قاعدہ	مولوی شہر محمد بلوچ	5/-
6	بلوچی ادبی کتاب	مولوی شہر محمد بلوچ	5/-
7	پیکل	مولوی شہر محمد بلوچ	5/-
8	سوانح صدر گ	عزیز بخش صاحب	10/-
9	پتلیں	محمد یحییٰ بلوچ	5/-
10	کب دا نام	دلفت نسیم	5/-
11	عشقِ قند	میر صورت خان مری	5/-
12	گاسماس	حبیبہ قیوم بی بی	5/-
13	کرپس و کسو	عزیز بخش صاحب	5/-
14	اکثر کاری	آغا میر نصیر خان	5/-
15	شپ و نازہ	میر گلزار خان مری	5/-
16	شپ چراگ	بشیر احمد بلوچ	5/-
17	اردو بلوچی	میر صورت خان مری	5/-
18	دین	علا شاد - عین سلام	5/-

بلوچس اکیڈمی کوئٹہ